

Годишенъ абонаментъ:

За България 80 лв.
За странство 160 лв.
За Америка 2 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:
2 лева кв. см.
*
Брой 2 лева

692 Културно просветно читалищно дружество Варна

СВОБОДНА ДОБРУДЖА

СЛЕДПРАЗДНИЧЕНЪ ВЕСНИКЪ ЗА НАЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

Запасване на абонаментите се придръжава със сумата

Редактира комитетъ

Адресъ „Св. Добруджа“ — София

Главенъ редакторъ

Д-ръ П. Вичевъ

Телефонъ № 4575

Ал. Малиновъ за малцинствата Общото добруджанско събрание

Четеме статия във в. „Зора“ отъ 15.III.1929 год. подъ заглавие „Разочарованието отъ Женева“ отъ уважавания шефъ на демократическата партия г. Ал. Малиновъ която поместваме изцѣло

„Въ миналогодишната сесия на О. Н. заговори съ куражъ, високо и красноречиво, като всѣкога, за правата на националните малцинства г. Бриянъ. Той заяви, че на тоя въпросъ, нареченъ отъ него свещенъ, трбва безъ друго да даде решението си Обществото на Народъ.

„Окураженъ отъ г. Бриянъ и вдъхновенъ отъ малцинството, което интересува отечеството му, г. Шреземанъ настоя, че проблема за националните малцинства да се сложи на дневень редъ. Искането на победена Германия, гласът на която все пакъ теки въ европейската политика, е зачленено отъ победителъ.

„Всички подписнати национални малцинства се преизпълниха съ оптимистични надежди. Тък повърхахъ, че не съ забравихъ и че и ще бѫдатъ жертвувани въ името на един национална, юридическая и морална стойност на които би могла сериозно да бѫде спорена.

„Уви! Съмненията дойдоха твърде скоро. Изглежда, че една кауза само заради това, че е човѣшка, че е велика, че се оправдава отъ гледната точка на принципа за самоопредѣлението на народъ, не може да разчита на сигурна и заслужена защита.

„Съмненията, които не липсаха и по-рано, се засилиха днесъ съ взетитъ решения и застъпенитъ презъ тая сесия на Съвета на О. Н. становища.

„Решението на проблема за малцинствата се отложи за юни, по-точно, за неопределено време, защото сигурно е, че презъ юни въ Съвета ще грѣбатъ да се дебатира само процедурата, която като следва, той ще има да подеме решението на въпросната задача, наистина трудна, защото е извънредно деликатна.

„Що се касае до нейното разискване по сѫщество, то не липсватъ вече симптоми, че гъзъ могатъ да се отложатъ подобно както въ *calendas grecas*, или че се взематъ такива решения, които

далечъ не ще задоволятъ тъй легитимните надежди на националните малцинства.

„Така, предъ Съвета се изнесе прикрито старата теория на г. Мелло Франко, споредъ която правата на малцинствата съ провизории, че тъкътъ прими дотолкова, колкото не биха попрѣчили на претопяването на малцинствата отъ господстващето въ съответната държава национално мнозинство.

„Ясно е, че подобно решение на задачата ще я усложни само, че отвори възможности за опасности, предъ които — за очудване — се затварятъ съзнателно очи. Тъзи опасности не съ по-малки отъ ония, за които по-рано, па и сега се е говорило въ Съвета. Думата ми е за опасностите — да кажемъ — отъ отъ винтъ газове въ бъдещите воини, като средство за борба. Разликата между тия опасности и другата е само тая, че може единъ денъ да смути мира — вчерашниятъ и днешниятъ идеалъ на човѣчество.

„Праздна илюзия е да се мисли, че националните малцинства могатъ да се заличаватъ и най-вече ония отъ тъхъ, които иматъ будни и готови на всички жертви свои синове. Презъ вѣкове не може да се заличи българското племе, никој можаха да се понѣмчатъ чехитъ. Това добре знае г-нъ Бенешъ. Още по-малко го е забравилъ г. Бриянъ, който десетки години мечтаеше и работеше за Елзасъ. Етнически въ малцинства не биха жели, щото тия и други като тъхъ, тъй големи и уважавани европейски държавици, да позволяватъ да се говори за национална асимилация, като правова политическа система, защото нѣкогашъ я съмѣтаха за престъпна, най-малко — за осъдителна.

„Отъ малцинствата не може да се иска да се примирятъ съ една подобна политика, защото това би означавало да се иска отъ тъхъ да бѫдатъ собствените имъ гробари“.

Ал. Малиновъ

Голѣмата речь на А. Паневъ, М. Ковачева, И. Стайчевъ и И. Стефановъ изобличаватъ социалъ-предателството

Резолюцията

Това четвърто подъ редъ събрание стана на 3 т. м. Даде се думата на А. Паневъ. Той започна:

Драги добруджанци,

Ставатъ вече нѣколко събрания, въ които добруджанска емиграция високо протестира срещу изключването на своите другари Д-ръ Вичевъ, Ганевъ, Георгиевъ и др. Но ония които изключватъ, които искатъ да всѣятъ разгромъ въ нашите редове ги нѣма. Тѣхната гузност и безсилие пролича. Тъкъ не могатъ да отстоятъ на смелата и спрavedлива критика и дезертиратъ. И съмѣтъ, че по този начинъ ще могатъ да се скрятъ отъ присъдата и презрението на добруджанци, които, върви на своята борба за свободата на Добруджа, отхвърлятъ решението на последния, станалъ въ Шуменъ, своего рода конгресъ.

Защо станаха изключванета? За тѣхъ ние не можемъ да говоримъ безъ да ги съврежемъ съ

разбирането и системата за действие на „управата“ на добруджанска организация. Безъ да обръщаме внимание върху посегателството, което отъ нѣколко време се върши надъ интересите ни и което най-после по единъ безобразенъ начинъ, получи санкционирането си въ Шуменъ. Въ резолюционите имъ се казва, че Добруджа не можела да се иска „свободна и независима“, не можело да се иска „българска“ а да се иска свободна

ложението на единъ клеветнически паскивъ, — оржие на заинтересовани господари които и дори не познава.

„Ние се отказваме да квалифицираме журналистическата „етика“ на единъ вестникъ, който системно заблуждава читателите си, а оставаме това да стори общественото мнение и читателата публика.

„Централният Управителенъ Комитетъ на Съюза въ заседанието си днесъ на 14 т. м. взе решение да възприеме къмъ целия добруджанска младеж, трезвата добруджанска емиграция въ България и всички, които ратуватъ за свободата на Добруджа и другите поробени народности малцинства, да се погнусятъ отъ този долнъ шантажъ къмъ едно национално освободително движение, който не е единственъ.“

Централният Комитетъ

Председ.: Ст. Конаклиевъ

Секретаръ: П. Тютюнджеевъ

бандитизма подпомогнатъ отъ подведени и заблудени органи на властта извършили своето „творчество“. Изключиха Д-ръ Вичевъ, изключиха вичевистите, не признаха и Младежкия добруджански съюзъ. И идваша сега да ни разправятъ, че съ извършили това, за да отстранятъ известни личности. Та Д. М. С. личността ли е? „Вичевистите“, които сами кръстиха, личността ли е? Явно проличава, че тъкъ искатъ да заглушатъ високия протестъ, че искатъ да се справятъ съ идеята вълна, която се надигна въ насъ и която ще ги изхвърли на бунището. Съ-бандитизъмъ идеята не може се смаза.

Председателствующия Д. Стояновъ прекъсва, като казва, че бандитизъмъ е нѣмало.

Кжде е бандитизъмъ ли? Таняма цѣлата ви система не е такава? Какво бѣше на извѣдения конгресъ? Та да се шракатъ револвери не е ли бандитизъмъ? Да се заплашва не е ли бандитизъмъ? Защо се пишатъ изъ разните вестници комюнистата на Изпъл. комитетъ съ явно прозокаторски тенденции?

Защо с това систематично подстрекателство?

Жертвите, които се дадоха въ Добруджа, не съ ли резултатъ на бандитизъмъ? Кжде е Дочо? Та не бѣше ли сѫщото и въ Шуменъ? Тука се изнесоха вече факти и взъ нѣма защо да ги повтарямъ. А какъ да си обяснимъ благоволението на единъ висшъ полицейски чиновникъ, да сподели съ широкия социалистъ А. Господиновъ замисленото убийство на Д-ръ Вичевъ? Това отдавна се изнесе, а никой го не опроверга. Защо този полицай посвещава именно Господинова? Та той не знае ли, че А. Господиновъ е широкъ социалистъ и макаръ да претендира, че е захвърлилъ партийността си и влизъ безъ нея въ Добруджанското движение, че той вънъ въ политически борби си остава партизанинъ? Не знае ли той, че по този начинъ се излага официалната власт и то божемъ предъ широкия социалистъ А. Господиновъ замисленото убийство на Д-ръ Вичевъ?

А сега кжде ни водятъ тѣ? Кжде трбва да насочимъ усилията си? Ето пръвната имъ шаткавостта на резолюцията имъ. Срещу тая тѣхната недомълвка ние издигаме знамето на

плодъ на реални

отношения. И не говоримъ ли за тѣхъ, не насочваме ли организациите къмъ единъ отъ тѣхъ, които считаме, че ще могатъ да ни доведатъ до свободата на Добруджа, това значи да си приказваме най-малко, ако не да разсейваме си лигъ и по този начинъ да по-пречимъ на освободителната борба. Така схвашаме ние въпроса и така трбващите да се разреши той и на конгреса.

е плодъ на реални

отношения. И не говоримъ ли

за тѣхъ, не насочваме ли

организациите къмъ единъ отъ

тѣхъ, които считаме, че ще

могатъ да ни доведатъ до

свободата на Добруджа, това

знае ли той, че по този начинъ

се излага официалната

власть и то божемъ предъ

широкия социалистъ А. Господиновъ замисленото убийство на Д-ръ Вичевъ?

да се замислятъ убийства,

та мълчите? Или шантажи устройвате?

Драги добруджанци,

Нека се върнемъ на резолюцията имъ. Тѣ съмѣтъ, че

свободата на Добруджа ще се

даде отъ О. Н. — отъ това

общество на империалистите —

вълци, които създадоха, за да

По ролята на дедективския изпълн. комитетъ

Въ бр. 2909 отъ 15 т. м. на „Зора“ е дадена информация какво че добруджанска младежка организация (Добр. Икааджки Съюзъ) съ заповѣдъ отъ Министерството на вътрешните работи и народното здраве — отдѣление Социални рицари — подписана вече, е разурнена. Провѣрено отъ настъп. въ отговорното място на Министерството оказа се, че

съобщението на „Зора“ и то дадено на първо място въ вестника, отъ начало до край е невѣрно и тенденциозно. Както се изрази г. Д-ръ Ж. бъзовъ, н.к. Соц. грижи, „Зора“ и другъ пътъ е ставала проводникъ на подобни заблуждения и клевети по отношение Добруджанския младежки съюзъ.

„Зора“ която не пропуска брой да не чете лекции по моралъ на своите събрата и да не парадира съ претенция за първенство въ това отношение сама така често изпада въ по-

ложението на единъ клеветнически паскивъ, — оржие на заинтересовани господари които и дори не познава.

Драги другари добруджанци, Това разбиране, за сериозността и правилността на което недвусмислено говорятъ бурните ви удобрения, бѣ потъкано въ Шуменъ.

могатъ да пазятъ тълстата плячка отъ последната война. О. Н., отъ създаденето си до днес отказа даже да постави на разглеждане въпроса за „малцинствата“. О. Н., въпреки клаузитъ за „правата“ на малцинствата, които империалистите поробители допуснаха, като одушник и за заблуда въ своята „мирни договори“, не се погрижи за нась. Процедирането въ О. Н. по оплакванията на „малцинства“ е такова, та да могатъ да се охранватъ интересите

на поробителите. Защото то чака да чуе какво ще каже правителството на държавата срещу която е насочено оплакването. А какво може да каже звера за своята жертва? Неговата същност, специално по отношение на „етническия малцинств“, блесна повече отъ всички другъ път. Ние виждаме какъ поробителите тревожно се организиратъ, за да провалятъ намѣрението на Дандюрана за изменение процедурата на оплакванията. Ето ги, те отиватъ даже до тамъ, та не позволяватъ да се въведатъ известни изменения, които евентуално, биха дали поне формално по-голъма тежкота на нашите оплаквания. Какво тогава можемъ, да очакваме отъ това О. Н.? Освенъ това чуватъ се и гласове на голъми общественици, които обвиняватъ общество на народите, че нищо не е направило за „малцинствата“. Не преди много време тукъ въ София Годаръ, бивш министъ на труда въ Франция, заяви, че съ мирните договори и по нататъкъ съ О. Н. се е уредилъ конфликт между труда и капитала, въпросъ, който нѣма да разглеждамъ тукъ, но че за нась, за „етническия малцинств“ нищо не е направено. Едно признание на империалистична Франция, което се направи подъ натиска на поробените. И ако тия дни въ Женева, повдигнатъ отъ Стреземана, ще се постави и нашия въпросъ на разглеждане, ние трѣбва съ още по дебели линии да подчертаемъ

престъпното относяне на О. Н.

къмъ сѫбата на повече отъ 80 милиона поробени народи. Но друго и не можеше да се очаква. Та нали това общество е общество на поробителите? Нали чрезъ него се крепятъ неправдите и страшната робия, създадени отъ империалистическата война? Нали въ него най-важните фактори, които определятъ дейността му, съ световните и специално европейски сатрапи? А уничтожението на робството значи край на тѣхното владичество. Те знаятъ, че строшните вериги на роба ще задръстятъ пъти на ненаситните имъ апетити. Отъ тукъ и това поведение на О. Н., защото то не може да отива срещу себе си.

Драги другари добруджанци,

Не е далечно дена, когато за лишенъ път ще се убедимъ въ това, когато съвета на О. Н., занималъ се съ въпроса за поробията на „малцинствата“, ще откаже разрешението му. И ако ние трѣбва да вземемъ отношение къмъ Женевските съвещания, то ще бѫде, че нищо не очакваме отъ него. Макаръ че Стреземанъ, представител на официална Германия, поставя въпроса на разглеждане, като претендира, че става изразител и защитникъ на голямата бройка поробени, ние не можемъ да чакаме резултати, освенъ такива каквито

имаме до днесъ. Наистина, робството е страшно, протести съ високъ. Вълненията и смѣлия борчески духъ на всички поробени налага веднажъ за винаги да се ликови-дира съ това положение. И колкото е вѣрно, че Д-ръ Стреземанъ бѣ заставенъ да търси изхода, толкова го-вѣрно е, че той се излъга като отиде въ О. Н. Нека чакаме и той самъ да се убеди.

Отъ друга страна ние виждаме, че много обществени групировки се изказаха не толкова ласкаво за това О. Н. Във. Слово на уводно място чете статия отъ добруджанеца Д-ръ Пенаковъ: „О. Н. предъ сѫда на малцинствата“. Въ нея г. Пенаковъ идва да признае най-после, че О. Н. нищо не върши за малцинствата. И ако сега се поставя въпросъ за малцинствата въ Женева, то било подъ давлението на Съюза за О. Н., II Интернационал и пр. Азъ се отклонявамъ малко, като запитвамъ Изпълнителниятъ комитетъ и управата на д-во Добруджа, не сели плашатъ отъ това? Широкитъ социалисти и тѣхните аргати отъ Изпълнителниятъ комитетъ на организацията ни, не ще ли се почувствуватъ впрегнати, като организирани добруджанци

въ партийната кола на II Интернационал?

Това не е ли партиенъ лозунгъ? Защо сѫк тия усуквания, защо тая диверсия? Въпросъ за „малцинствата“ се налага въ неговата ширина. И неговото разрешение е въ разрезъ съ интересите на империалистите и тѣхните аргати отъ Изпълнителниятъ комитетъ на организацията ни, не ще ли се почувствуватъ впрегнати, като организирани добруджанци

Полско-Ромънския таенъ воененъ договор? И сѫщите тия хора утре въ О. Н. ще се събератъ да разглеждатъ положението на потиснатите! Отъ тѣхъ добруджанци ще трѣбва да чакатъ своето освобождение! При тѣхъ ни праща „конгресната“ резолюция, тамъ ни води Изпълнителниятъ! И защото добруджанската емиграция протестира срещу това претендентство, тѣ пристъпиха къмъ изключванията. Тѣ изключиха Д-ръ Вичева, Ганева и много други не заради тѣхъ самите. Съ тия изключвания тѣ целятъ да ни отклонятъ отъ правия пътъ

на единната борба на всички потиснати народи, срещу грабителите империалисти. Но това нѣма да имъ се отаде. Тѣ могатъ да изключатъ Д-ръ Вичева, но следъ него идатъ стотици вичевисти, които високо държатъ знамето на борбата (Ржкоплѣск.). Добруджанската емиграция подава ржка на всички поробени народи за общъ фронтъ срещу реакцията (Ржкоплѣск.). Тя противопоставя на О. Н. разбирателството между всички потиснати (Ржкоплѣск.).

Да работимъ за това разби-

рателство!

Да работимъ за единната, организирана, смѣла, решителна борба на балканските народи, единствения залогъ и гаранция за добра изходъ (Ржкоплѣск.).

Да работимъ за разбирателството и федерирането на балканските народи, единички и пътъ по които ще дойде свободата на Добруджа (Бурни продължителни ржкоплѣски).

И ако ние възставаме срещу изключванията, то не е защото сѫ изключени нѣколко лица. Ние възставаме срещу попълновненията на нѣколкото карieriсти, навлѣзли въ върхови земи на организацията ни, които по този начинъ искатъ да обезглавятъ идеино-правилното разбиране на Добруджанскаия въпросъ (Ржкоплѣск.). Добруджанската емиграция ще намѣри сили да се справи съ тѣхния карieriзъмъ и изведе организацията на правиленъ путь (Ржкоплѣск.).

Като съвръшвамъ възь отпра-вяме апелъ къмъ васъ: Осѫдете изключванията, осѫдете разединение въ организацията. Хвърлихте, казаха ти, обвинение срещу Д-ръ Вичева за нѣкакви 140,000 лв. Назначи се анкета, обаче и до сега нищо не се изнесе. На анкетната комисия толкова време никакви данни не сѫ д-дени. Това не е хубаво така да се клевети, а да не се установява предъ настъпъ, когато всичко се върши за наша смѣтка, на бѣжанци. Така нѣкога Б. Петровъ мене и други семейства ограби съ по 480 лв. Тѣли мислите да водите работите на организацията. Изключванията сѫ противуставни и не може да ги одобримъ.

Даде се думата на г-жа Мара Ковачева, която подчертава тенденцията на умраза която се съвът отгоре срещу известни личности и се насаждда разединение въ организацията. Хвърлихте, казаха ти, обвинение срещу Д-ръ Вичева за нѣкакви 140,000 лв. Назначи се анкета, обаче и до сега нищо не се изнесе. На анкетната комисия толкова време никакви данни не сѫ д-дени. Това не е хубаво така да се клевети, а да не се установява предъ настъпъ, когато всичко се върши за наша смѣтка, на бѣжанци. Така нѣкога Б. Петровъ мене и други семейства ограби съ по 480 лв. Тѣли мислите да водите работите на организацията. Изключванията сѫ противуставни и не може да ги одобримъ.

Даде се думата на г-жа Илия Стайчевъ. И той подчертава, че тая гонитба въ организацията пречи на общите задачи. На

дълго изтъкна съ факти голъмите заслуги на Д-ръ Вичева къмъ добруджанската организация като подчертава, че ако не умѣемъ да ценимъ заслугите на стари дейци и основатели, не можемъ да бѫдемъ способни въ борбата за свобода. Защото тоя духъ на отрицание ни води къмъ поражение. Направи едно удачно сравнение за шуменския конгресъ. Като чете човѣкъ, казаха г. Стайчевъ, въ „Добруджа“ за шуменския конгресъ остава съ впечатлението че това е една много хубава ябълка. Обаче като я разрѣже човѣкъ, оказа се, че тя била въжре червива и прогнила. (Бурни ржкоплѣски последваха). Тѣ че такива решенияа сѫ гнили и ние не бива да ги признаемъ. Не бива да гласуваме за изключванията на достойни и заслужили наши видни хора. (Ржкоплѣск.).

Въз думата Ив. Стефановъ. Той казва: Казватъ ни, че нѣмало насилие въ конгреса! Въ Шуменъ не съмъ билъ, но гъзъ съмъ членъ на организацията отъ дълги години.

Бѣхъ на извѣнредния конгресъ и съ очитѣ си видѣхъ, какъ дедективи присѫстваха въ голъмо количество и какъ се возеха съ военни автомобили съ видни членове отъ Изпълнителниятъ комитетъ противници на Д-ръ Вичева. Видѣхъ какъ арестуваха делегати на конгреса и добруджанци, чу-

вахъ какъ сѫ били изтезани и коситѣ имъ скубани, и видѣхъ съ очитѣ си какъ се вадеха парабели. Това нѣма да забравиме ние добруджанци никога и нашето презрение къмъ виновниците отъ управителното тѣло на организацията.

Сега изключвате и кого изключвате. Стефановъ се влутна въ подробности да описва заслугите на Д-ръ Вичевъ къмъ добруджанската организация, която я крѣпилъ въ най-критическия времена, за да изпадне днесъ въ рѣцетъ на никому непознати, които всичко отричатъ и които я залагатъ за паница леща (ржкоплѣскане).

Председателя, недоволенъ

прави бележка на орагора. Ив. Стефановъ. — Вие не искате да ме слушате, защото ви боде. Е, добре, вие и цѣлото управително тѣло незавидите достойно мястата си, (бурни ржкоплѣскане).

Въз думата и А. Стояновъ председателя на д-вото. Хипокритъ, неизкренъ и византиецъ, ама съ ориенталска плоска византийница, той дълго полемизираше съ себе си. Задаваше си въпроси и си отговаряше. За това бѣше и често прекърсанъ. Безсолната му и безпринципна речъ е напечата на в. в. „Добруджа“. Който искат да я прочете. Нашето впечатление, отъ печатаната му речъ, която далечъ не бѣше произнесената, е че г. Стояновъ и до сега не може да прави разлика между задачи и тактика, между цѣлъ и срѣдства. Срѣдствата въ движението, той ги обявява за задачи. На такова невежество рекламирана нѣма да правимъ.

Другото, което се разбира отъ тая печатана рѣчъ е, че тя прилича на десетгодишни остатъци изъ соф. гиризи сега изкари и турени въ устата на г. Стоянова.

И ако има кому да се сърди той, то преди всичко на срѣдата си, съ която е направилъ пълень духовъ афинитетъ. Отъ една страна социал-фашисти и дедективи, които му сѫ инспиратори, а отъ друга представители на ВДРО, които тъй злъ печатно го излагатъ.

Накрай Д. л. Ненчевъ прочете следната резолюция, която събрали бурно акламира.

Резолюция

Общото събрание на просвѣтно-благотворително д-во „Добруджа“ въ София, следъ като, въ три последователни събрания, изслуша отчета на делегатите по дейността и решенията на XII-и конгресъ и обясняне на изключението отъ сѫщия конгресъ дружествени членове: Д-ръ Вичевъ, И. Георгиевъ, Д. Ганевъ и др. и следъ станалиятъ дебати по отчета и изключванията нарина:

1. Че конгресът е превинилъ своята компетенция и е погазилъ статутъ на организацияния уставъ;

2. Че е наложилъ увеличение състава на В. С. отъ 25 на 45 души, безъ за това да има дневенъ редъ;

3. Изключилъ е членове отъ Соф. д-во „Добруджа“ безъ за това да е обявено предварително въ дневния редъ (чл. 7 отъ устава, забележката), безъ да е известено за това Соф. д-во (чл. 25 отъ устава), безъ да се каже, защо се изключватъ и безъ да бѫдатъ изслушани провинените (чл. 9 б. з.) ако е имало въобще за това.

4. Добруджанската органи-

зация е легална организация и се движи по разпоредбите на организационенъ уставъ. Съ излизанието отъ рамките на този уставъ, тя се превръща въ анархо-котерийна сбирница.

Предъ видъ на това и придръжайки се въ уставните разпореждания и традиционните събралието заявява:

1. Не може да признае за уставни и редовни решенията на XII конгресъ, както по увеличението състава на В. С. отъ 25 на 45 души, така и изключванията на членовете: Д-ръ П. Вичевъ, Д. Ганевъ, Ст. Конаклиевъ, Д. Мирчевъ, Ив. Георгиевъ и П. Тютюнджеевъ и

2. Това решение да се съобщи на Изп. ком. на Съюза на просв.-благотв. д-ва „Добруджа“ за сведение, както и на всички добруджански д-ва въ страната, като се публикува и въ съюзния органъ „Добруджа“.

Коконите пакъ не присъстваха. И тѣ сѫ възмутени отъ пунгашите 9—10 лумпака, които обкражаха Стоянова и подъ тѣхно влияние, въбесени всички, той отказа да гласува резолюцията, и пакъ дезертира отъ поста си. Акламиацията, обаче, съ която се посреща бѣше доказателство, че соф. добруджанци сѫ противъ изключванията. За това си дѣяніе А. Стояновъ ще носи петното на въчния позоръ.

В. „Добруджа“ фалшифицира всичко станало въ събралието. Но и тоя маниеръ не ще помогне на социал-фашистите, убийците, доказателства отъ натрапения съ полиц. властъ Добр. Изпъл. Комитетъ

Нови убийства въ Добруджа

Добруджа мартъ 1929 г.

Съобщихме преди 3 м-ца, че цинцири сѫ крали слама отъ Георги Ив. Бъчваровъ отъ съборъ въ Гьоре каварненско. Образувано е дѣло което щѣло да се гледа на б. т. м. Цинцири съ заканили.

На 24 февруари Бъчваровъ отива въ кафенето на Ал. Конторовъ. Идватъ цинцириятъ Апостолъ Никола Цивики, Георги Никола, Коста Яни Гайнари и Георги Яни Гайнари. Разговоряли на гръцки и на падатъ съ сопи стоящия Бъчваровъ. Счупватъ се солити. Взематъ обкованата съ тенеки и гвозден кобилица на кафеджията и продължаватъ да бѫдатъ падналата на земята жертвата. Кръвъ шуртеле отъ тѣлото. Полумъртвъ оставя г. и цинцириятъ избѣгватъ. Идватъ селище и отнасятъ преб

О. Н. и малцинствата

Какво иска Стреземанъ, Дандроранъ, Залески, Чемберленъ и Бриянъ. Решението на О. Н.

На 4 т. м. въ Женева заседава съвета на О. Н.. Поставенъ бѣше въпроса и за малцинствата.

Отъ в. „Le Temps“ извличаме следните сведения по този случай.

Споредъ досегашната процедура и система малцинствата не могатъ да се изпращатъ само изложения. Тѣзи последни се изучаватъ първо отъ комитета на тримата, като първа инстанция така, че самите малцинства никога не могатъ да знаятъ какво е станало сътѣхните изложения.

Комитетът споредъ „Le Temps“ трѣба да отнеси тия изложения въ съвета. И трѣбвало да се ускори процедурата и малцинството, което е депозирало това изложение да има възможност да бѫде изслушано отъ първата инстанция. Въ тоя смисъл е било искането на Германия що се отнеса до въпроса за малцинствата.

Германия разчита, съвета да реши създаванието на една специална комисия за изучаване.

Споредъ в. „Le Temps“ отъ 4 т. т. протекция не може да има за всички малцинства. На уводно място той пише:

„Създателитъ на тая система (разбирај за протекция на малцинствата) не се простира въ никакъ случай да цели и установи единъ общъ юридически режим приложенъ на всѣкъдѣ, кѫдето ще се срещнатъ етнически, езикови или религиозни малцинства, но има само за цель, да улесни разрешението на проблемите, които могатъ да изискватъ отъ съществуващи расови, езикови или религиозни малцинства въ дадена държава, кѫдето има опасност, че вследствие на специалните условия на тѣзи проблеми може да се създадатъ междотии.“

Литуанското правителство заинтересувано въ въпроса за малцинствата поискало да участва и то при разглеждането на тия въпрос. Председателствующия Шиалоя отнеса въпроса на една петочлена юридическа комисия. Югославия и Чехославия се противопоставятъ.

Юристите отказаха на Литва да участва.

Полша и Ромъния винаги опозириха равенство между държавите въ приложението на протекцията надъ малцинствата. И до когато голѣмите държави не възприематъ същия режимъ за себе си, като Италия, тѣ не искатъ да се подчинятъ и изпълняватъ договорите.

Титони презъ 1920 г. е казалъ въ О. Н., че изложението на малцинствата не служатъ за друго освенъ, като източникъ за информация. Титулеско поддържа същото и заявява, че всѣко измѣнение на процедурата трѣба да стане съгласието на подписаните договори.

Залески поддържа същото. Защо сжъзници? Нали за това да се поддържатъ.

Чемберленъ, по отношение искането на Литва да участвува, въ заседанията на съвета отговоря: не всѣка държава

може да бѫде допусната, защото всѣка държава не може да бѫдела сама сѫдия за себе си.

А Ромъния, Полша, Чехославия могатъ. Странна теза! Право на Съвета е споредъ Чемберленъ да допустне или не, коя и да е държава. (Чл. 4 отъ пакта на О. Н.).

Дандюранъ, канадски представителъ, развиъл своята теза за ревизия на процедурата. Той изтъкналъ опасността, която днешния режимъ представлява.

Той предлага:

1. Оплакванията на малцинствата преди да бѫдатъ отправени въ Съвета на О. Н. да се съобщатъ на правителството на държавата, кѫдето живѣе недоволното малцинство.

2. Комитетът отъ тримата преди той всѣки членъ отъ Съвета да бѫде замѣстенъ отъ единъ специаленъ комитетъ предъ който всѣки членъ отъ Съвета може да изпрати по единъ свой замѣстникъ.

Дандюранъ мисли, че по този начинъ ще сближи малцинствата къмъ правителствата и ще се избѣгнатъ множеството оплаквания предъ самия Съветъ на О. Н.

Стреземанъ следъ срѣщите съ Чемберленъ и Бриянъ коригиралъ е своята първоначална речь въ много сѫдѣствени пунктове и видоизмѣнилъ своите предложения.

Той изтъкналъ, че нищо не е повече опасно отъ това, да се поддържа въ сърдцата на милиони хора съмнението по отношение прогекцията надъ малцинствата отъ О. Н. Той подчерталъ, че между обещанията и действителността има голѣма пропастъ. Теорията и практиката никога не сж се съгласуваха. Съществува даже впечатление, че Съветъ на О. Н. манкира отъ задълженията си по въпроса за малцинствата и посочва на декларацията на Мело Франко отъ 1925 год., която цѣли асимилацията на марцинствата отъ большинствата.

Стреземанъ заявява, че проекцията надъ малцинствата не е единъ режимъ временно, а постоянно. И за това О. Н. има задължението да осигури изпълнението и приложението на договорните положения за малцинствата. Той отрича, че това искане отива срѣчу суверенитета на държавите.

Стреземанъ дебело подчерталъ, че тоя вѣкъ не е установилъ единъ вѣченъ редъ на нѣщата, защото историята посочва постоянни измѣнения въ народа и пакта на О. Н. отбелѣзва това.

Той се присъединява къмъ предложението на Дандрорана. Той обаче добавя, трѣба да се дава публичност на оплакванията на малцинствата. Малцинствата трѣба да знаятъ за сѫдбата на тѣхните оплаквания. Нѣщо повече, членовете на комитета да иматъ правото да се информиратъ на самото място при самите малцинства.

Той иска да се прибавятъ къмъ комитета и представители на държавите, които сж били изключени до сега по процедурата. Лансира се идеята и зъустановяване на една постъпълна комисия на малцинствата, която иска да се преустанови.

Стреземанъ заключава:

1. Да се направи едно дълбоко проучване за подобрене, което трѣба да се внесе въ досегашната процедура;

2. Да се допустнатъ да участватъ заинтересованите държави изключени до сега;

3. Да се проучи начина, по който О. Н. може да се интресува въ сѫдбата на малцинствата и гарантитъ за тѣхната протекция, вънъ отъ проучванията на петиции;

4. Да се осветли по принципъ върху кого тежатъ га раниците на О. Н. за протекция на малцинствата.

Стреземанъ признава, че за всичко това трѣба една комисия, която да проучи сложността на тия въпроси.

Тукъ имено вече се чувствува влиянието отъ срѣщите му съ Чемберленъ и Бриянъ и причините на неговото пречупване.

Залески (полски м-ръ на външ. работи). Той изтъква, че настоящата процедура предъ съвета на О. Н. не е предвидена по договорите, а е едно благоволение отъ заинтересованите държави къмъ малцинствата.

Тая аргументъ декларация говори, че победителитъ не признава никакви права на малцинствата.

Залески продължава, че една промяна въ процедурата, като задължение ще бѫде невъзможно да възприематъ сжъщите държави. Иска комисия за проучване на тия въпросъ.

Да не се оставяме казва Залески, да бѫдеме влажени и хипнотизирани отъ нѣкои дребни въпроси, защото досегашната система доказа голѣматъ си полза.

Титулеско — представителъ на Ромъния напълно сподѣля мнението на Залески.

Чемберленъ. Оспорва, че малцинствата не сж видели никаква полза и гаранции до сега отъ О. Н. Ч вѣшки не е възможно да бѫдели задължени всички и всѣкога.

Настоящата процедура има, споредъ Чемберленъ, да възпроизведе същите: липса на информации върху сѫдбата на известни петиции и отсѫтствие на единъ срокъ за крайното решение.

Това трѣбвало да се поправи.

Задължението съзпрекът на малцинствата, продължилъ Чемберленъ, раждало задължението на посл. днитъ за вѣрност и лоялност къмъ държавата отъ която сѫдъ.

Съжалява той за направената аллюзия отъ Стреземана за ревизията на договорите, защото тая идея можела да води къмъ размирици. Подкрепи, обаче, на края предложението на Залески. Малцинствата споредъ Чемберленъ, трѣбвало, като подаватъ рѣчи къмъ О. Н., да подаватъ чисти рѣчи.

Бриянъ. — Казва и повтаря, че правата на малцинствата били свещени. Никога О. Н. не е избѣгало отъ задълженията си къмъ малцинствата. Всички междотии идватъ отъ естеството на самия въпросъ.

Но О. Н. трѣбва да постави надъ всичко суверинитета на държавите. Трѣбва да координираме протекцията надъ малцинствата съ суверинитета.

Това е проблемата.

Дали нещата сж трайни или вѣчни или съ малка трайност? Когато се отнася до народа, не е злъ да имъ се остави идеята за вѣчността. Това имъ дава една сила за животъ. Това е една гаранция за трайността и една гаранция за тѣхната активност. Но хората сж си хората. Въпросът е за малцинствата. Не зависи само отъ настъп. Вънъ отъ настъп.

Пишите поздрави до Антифашистки конгресъ

Редакцията на в-къ „Свободна Добруджа“ сърдечно поздравява първия Антифашистки конгресъ и желава плодотворна работа противъ всички правителства на Международната сатрапия.

Д-ръ Вичевъ

Антифашистки конгресъ до насъ

Берлинъ, 11. III. 929 г.

Д-ръ Вичевъ

Главенъ редакторъ на в-къ „Свободна Добруджа“ — София.

На основателя на освободителното добруджанско движение, на бореца за свободата и независимостта на измѣнена Добруджа, на всички прокудени и други жертви на ромънския фашизъмъ, Съвѣтскиятъ антифашистки конгресъ изпраща своя поздрав и протяга братска ръка за общата борба противъ фашизъма и потиснитеществото въ свѣта, отъ които страдатъ милиони потиснати, за правото за самоопредѣление на народите, за свободна и независима Добруджа въ Балканската федерация.

Подписали: Председателство: Анри Барбюс (писател — Франция), Зигфридъ Жакоби (секретарь на Айншайнъ), Фанъ Ноли (бившъ м.-председател въ Албания), Гидо Миглиоли (бившъ депутатъ отъ Нар.-Католическата партия въ Италия), Д-ръ Едемек Нейедли (университ. професоръ и писател въ Чехославия), графъ Михаилъ Кароли (бившъ м.-председател въ Унгария), Годоръ Лесингъ — писателъ

има животъ. Въ всѣка държава има хора съ отрицателенъ духъ. И тѣ търсятъ да използватъ за своята политика всичко, което е около тѣхъ недоволно и главно въ новите държави. И тъкмо тия политики използватъ недоволството на малцинствата и ги настъпватъ срещу държавите.

Ние сме една срѣда на разбирателство. Нашия животъ е напълно подчиненъ на сѫществуващото на тия разбирателства. Ние трѣбва да крепиме тая миръ. Но тезата на Д-ръ Стреземанъ че реда на нѣщата не бѣ въчънъ, създава една психика въ малцинствата, да се групиратъ въ блокъ на недоволството. А тѣ не се служи на мира. Трѣбва да се признае, че има едно недоволство и нашъ дѣлъ е да наложиме на малцинствата единъ езикъ, който тѣ трѣбва да слушатъ.

Една държава нѣма интересъ що едно нѣйно население съ своя култура да изчезне. Нейната сила ще се състои въ това, че като асимилира разните елементи, да имъ запази културата и частичниятъ особености.

Държава, която не следва тая путь, та е за отричане и е въ упадъкъ. Като се запазватъ малцинствата съ поддържането на тѣхния езикъ, култура, религия и традиции, да се запази едно малко единство въ срѣдата на голѣмото, това не значи да разслабишъ последното, а да му осигуришъ хармонията въ всичката негова сѫщност. Това не значи обаче, че трѣбва да се поддържа малцинствата единъ духъ на полемика, на съмнение. Не трѣбва да се учить на борба срещу доминиращата нация. Противното ще означава, че господствующата нация трѣбва да се защища. Азъ не виждамъ, защо малцинствата трѣбва да се водятъ въ тоя спа-

Добруджанци, осаждете и отхвърлете противостояното изключване на Д-ръ Вичева, Ст. Конаклиева, Ив. Георгиева, Д. Ганева, П. Тютюнджиева, Д. Мирчевъ и всички вичевисти.

Голъмото публично събрание на Добруджанската Младеж

по въпроса за малцинствата. Речитъ на добруджанци и царбродци: д. Ганевъ, д-ръ Вичевъ и Ст. Стефановъ

Добруджанската младежка организация въ столицата по повод сложения въпросъ за малцинствата въ О. Н., свика публично събрание на 4 т. м. въ салона на Свещеническото братство. Салонът се оказа съвршено недостатъченъ да побере голъмия напливъ на слушатели отъ всички поробени области и столичани.

Подпредседателът на организацията А. Паневъ откри събранието съ нѣколко встѫпителни думи и даде думата на г. Ганевъ.

Речта на д. Ганевъ
(отъ името на Добр. Млад. Съюзъ)

Граждани добруджанци!

Въ заседанията на О. Н. въ Женева се поставя на разглеждане единъ въпросъ, който до сега старателно е отбезванъ. Виновникъ за поставянето му на разглеждане мнозина считатъ Стреземанъ. Нищо подобно. Той стана само изразителъ на съществуващото положение, създадено отъ не-престанните борби на малцинствата.

Плодът на империалистическата война и последвалите я „мирни“ договори, въпроса за малцинствата стои откритъ и чака своето разрешение.

Неговото разрешение, обаче, не може да дойде отъ тези, които оковаха въ вериги и хвърлиха въ робство 80 милиона народи въ Европа. И ако сега сдружението на тези империалисти въпреки своето нежелание поставя на разглеждане въпроса за малцинствата, това е не да му даде едно разрешение. Това то не може да направи безъ да срине основата върху която е изразено и се крепи, а

да хвърли отново

прахъ въ очите на поробените, които съ своята непрестанна борба заплашватъ техния миръ и договори.

И ние сме свикали това събрание не да пътешимъ „Осания“ на О. Н., не съ отворени рѣже да очакваме разрешение въпроса за малцинствата, а да виждамъ да захвърлите и последните илюзии, които може би съществуватъ още въ нѣкои наивници. И безъ да бѫдемъ пророци ние можемъ смѣло да виждамъ въ що ще се изрази работата на О. Н. То

не може да направи нищо друго освенъ да възложи на комисия „проучването“ на въпроса, на доклади и отлагания за нескончаеми заседания и сесии.

Да въ това сѫщото време малцинствата все повече и повече се притискатъ и унищожаватъ. Националното, економическо и политическо робство все повече се засилва, денационализацията

подъ покровителството на западните империалисти заплашва съ унищожението на народи.

Емиграцията, поробените и главно тѣхната младежъ иматъ единъ свещенъ дългъ: въ интереса на своето собствено дѣло, да погледнатъ трезво на истинското положение, да скъсатъ съ всички заблуди и да поематъ пътя на енергичната не-престанна

единна борба срещу робството и неговите крепители.

Македонци, добруджанци и тракици, обединете вашите сили и въ съюзъ съ всички побени поведете задужна борба по птищата, които начертаха нашите легендарни революционери.

Ето това е зова на Д. М. С., когато се слага на „разглеждане“ въпроса за малцинствата въ Женева.

И не разочарование, не апатия трѣбва да ни завладѣе следъ безуспешния край на тѣзи разисквания, съ нова вѣра и нови сили за осъществяване на Балканската федерация въ рамките на която само ще добиятъ свободата поробените на Балканите. (Ржоплескания).

Даде се думата на

д-ръ П. Вичевъ

„Днесъ се откриха въ Женева заседанията на съвета при О. Н. На дневенъ редъ е сложенъ на разглеждане и въпроса за малцинствата.

Следъ десетъ години отъ подписването на мирните договори около Парижъ, сега за пръвъ пътъ се слага той въпросъ. А между това, защитата правата на инородните и иновѣрни националности е въпросъ и на специални договори сключени между Главните Велики сили Англия, Франция, Италия и Япония и създадените отъ тѣхъ държави и съюзници. Такива договори за покровителство на малцинствата подписаха Югославия, Романия и Гърция. Тѣ сѫ стеро-тични за всички държави и задълженията по тѣхъ,

еднакво тежатъ върху сния, които сѫ ги подпишли, били тѣ главни или второстепени сили.

Въ действителност обаче нико то едните, нико другите никога не сѫ почувствували задължението да ги изпълняватъ.

Зашто не сѫ били съюзници, когато сѫ ги създавали. Тѣ сѫ хвърлили въ ония само болни моменти, прахъ въ очите и масите и на възбудено обществено мнение за да укротятъ гнева на Уилсън и американците отъ играта, която имъ устроиха съ наложението сила „мирни“ договори.

Самиятъ начинъ на изнасилование волята и съвѣтъ на победените народи въ лицето на тѣхните представители говори, за насилието, което е царело въ ония моменти. Спомняте се, какъ на германския предстрадатели

бѣше заповѣдано

да подпишатъ Версаилския договоръ. И Стреземанъ го подписа декларайки, че неговата воля е изнасилена и че той подписва подъ давлението на заплашванията. А единъ договоръ между двѣ или нѣколко страни трѣбва да бѫде изразъ на свободна воля, разумъ и съвѣтъ, еднакво за двѣ страни по дадения договоръ. Тия сѫществени елементи отсѫтствуваха и се подчиниха на насилието.

Съ българската делегация стана тоже сѫщото. Българските делегати

въ единъ замѣкъ: Държаха ги затворени съ седмици, като не имъ позволиха дори да се съобщаватъ съ външния свѣтъ. Защо в тогава и

Ето при такива условия се наложиха и противъ волята на едната страна така наречените „мирни“ договори, въ името на които се създаде и О. Н. — този международенъ не, а между правителственъ институтъ и неговото назначение, — победителите открыто го назватъ — е да пази свето и ненарушимо

мирните за тѣхъ, а на силнически за насъ договори.

За никого не остана вече каквото и да е съмнение, че както световната война бѣше продиктувана отъ интересите на империалистите за икономическо разширение и завладяване на по голъми пазари и, за засилване слѣдователно на политическото робство надъ милиони малки и голъми народи въ Европа и свѣтъ, тѣ и договорите около Парижъ сѫ вѣрни изразители на сѫщите интереси, на сѫщата политика на насилие и обезправяване.

Капиталът е алченъ — перфиденъ, бруталенъ и ненаситенъ.

Неговото разклонение е проникнало въ всички гънки на стопанско-икономически животъ въ всички държави и народи. Той е станалъ интерес националенъ. За него граници нѣма, за него съвѣтъ нѣма, за него родъ и езикъ, гражданска и политическа права и свободи не сѫществуватъ. Той е жестокъ и безмилостенъ. За неговото развитие никакви спѣкъни — национални и откакъто и да е другъ родъ да сѫ тѣ, не могатъ да го спѣватъ. Той държи силата на всѣкждѣ. Тя нему е подчинена и на него служи. И това е вѣрно не само по отношение на малките народи. Това е вѣрно и по отношение на голъмите държави, и задълженията по тѣхъ,

печели теренъ за съмѣтка

на английския, френския и японския имперализъмъ въ всички европейски, азиатски и тихоокеански пазари.

Така бѣше и преди войната.

На сѫщата икономическа база се започна тя срещу заплашващия, съ своето сильно развитие германски имперализъмъ и експансионистъ въ мировите пазари.

А националните движенія въ разитъ малки народи не бѣха друго освенъ прекрасно оръдие въ ръцете на империалистите, — тукъ или тамъ безразлично, за да използватъ масите и ги хвърлятъ въ взаимоизтѣблителна война, за да се дешаржиратъ задърѣстените пазари и да се откриятъ нови нужди и области за ненаситния капитала.

Сѫщите доминиращи сили

действуватъ и следъ войната.

Тѣ сѫ сѫщите, които наложиха договорите около Парижъ.

Тѣ сѫ сѫщите,

които формираха

така наречения институтъ О. Н.

и тѣ сѫ сѫщите, които го движатъ.

Облагодетелствувайки едни

држави, като откъсната части

отъ други и придало на първите,

или като формираха нови държави, тѣ ги създадоха по тѣхъ неестественъ начинъ, че

засилиха още повече националните различия, оставяйки

за всѣка една отъ тѣхъ

неразрешени национални

проблеми. Подхранвайки отъ

друга страна въ другъ

духъ на първото териториално

разширение, възбудиха апетитъ за единъ ми-

ниатуренъ имперализъмъ,

а всичко това носи заложби за

голъми и страшни конфликти.

Разбира се, че трѣбаше тѣ

да го създадатъ, за да нѣма

никога миръ между тѣхъ и

всѣкога да се чувства нужда

отъ намѣста на голъмите им-

периалисти, като арбитри.

О. Н. е тѣкъмо тоя институтъ.

То се създаде така

както диктуватъ

интересите

на голъмите победители. Не-

срещу кого е насочено

тайното англо-френско морско

съглашение разкрито едновре-

менно съ подписването на Ке-

логовия пактъ противъ вой-

ната? И това тайно съглаше-

ние ли е насочено срещу по-

бедението държави? Срещу сѫ-

щите ли победени, ограбени и

оголени народи, усилене се

строи въ Англия, Франция и

Япония голъми и малки мор-

ски бойни единици и подвод-

ници? Тоже срещу тия побе-

дени държави ли Съединените

шати гласуваха милиардни

кредити за

немедлената постройка

на 15 голъми бойни крайцери

и подводници?

Очевидно, че не срещу Бъл-

гария, Унгария и Австралия се

готвятъ въ такъвъ голъмъ ма-

щъбъ голъмите и малки дър-

жави, победители, защото тѣ

едва сѫществуватъ. Тѣ цѣлятъ

отъ една страна Русия, която

носи духа на революциониза-

ране на народите, а отъ друга

срещу Америка, чийто капитали-

стъкъ и индустриално разшире-

ние отдавна надхвърли

нуждите на нейните граници и

американски империализъмъ въ-

съвѣтическо.

въпроса за малцинствата. Едновременно и Канадския представител Дандюранъ поставя въпроса за ревизия процедурата по въпроса за малцинствата предъ О. Н.

Ето повече отъ два мѣсца, цѣлата европейска преса се занимава съ тия въпроси, всѣка споредъ разбирианията и интересите, които прѣдставлява. Държавитѣ отъ малката антакта добре защищавани отъ френската преса,

организира единенъ фронтъ

срѣщу Стреземана и Дандюрана. Ние виждаме ромънския м.-ръ на Външ. Работи Миронеско отиде въ Варшава, организирах се срѣщи въ Букурещъ, а тѣхната преса открыто заплашва малките победени държави въ случаия България, Унгария и Австрия, съ препресалии, ако тѣ сѫ приєдинятъ и подкрепятъ инициативата на Стреземана. Като първи резултат ние виждаме, че Гърция се противопоставя за отлагане на българските репарации. Къмъ нея отъ колегиалностъ, споредъ изявления на букурещки държавници, присъединява се и Ромъния.

Нѣма никакво съмнение, че това е инспирация отъ Парижъ, за да се предупреди България въ опредѣляне на своето поведение.

Но какво може да очакваме отъ това О. Н., което както казахме е единъ инструментъ въ ръцетѣ на голѣмитѣ империалистички сили, да брани насилиническите договори? Абсолютно никаква полза не може да се очаква.

Договорите за малцинствата сѫ подписаны още презъ 1919 г. отъ Главните Велики Сили и отдѣлните държави Чехия, Югославия, Ромъния, Гърция, Полша, а по късно Литва, Летония и Естония, следъ като влѣзоха въ О. Н. тѣ поеха и задълженията по договорите за малцинствата. Главните Сили обаче, тѣ не поеха подобни задължения за малцинствата у тѣхъ.

Както казахме задълженията по договорите за малцинствата сѫ стеритипни и еднакви за всички. Въ тѣхната основа лежатъ слѣдните принципи.

1. Гаранции за равни

граждански и политически права, съ каквото се ползватъ граждани отъ господствующата нация;

2. Гаранции за малцинствата да се учатъ и черкуватъ на своя майчинъ езикъ;

3. Гаранции

за личнитѣ свободи, животъ и имотъ.

Тия постановления сѫ императивно вложени въ договорите за покровителство на малцинствата и съгласно чл. 1 и 12 никаква конституция, никакъвъ законъ и административна мѣрка, не могатъ да ги отменятъ. Тѣзи прѣдписания сѫ отъ

международнъ характеръ и се поставятъ подъ гаранцията

на О. Н.

Съ факта, че държавите, които сѫ ги подписали и иматъ малцинства, тѣ сами сѫ се отказали отъ извѣстни суверени права, за да не се позволи днесъ да се експлоатира.

Въ действителностъ обаче ние какво виждаме?

Чехославия изрично е поела ангажиментъ по договора да

даде автономия на подкарпатска Украина. И до сега обаче не само, че не е дала тая автономия, за която и самъ чехословашкия председателъ Масарикъ, нееднократно е пра- вилъ декларации, но украин- ците

сѫ подложени на единъ режимъ

на системна чехизация, противъ който сѫ депозирани множество оплаквания предъ О. Н. Въ Полша живѣятъ повече отъ 7 мил. украинци. И славянска Полша конкурира на ромънци и сърби съ най-осаждителни и противовѣшки средства на полонизация. Не само училищата и черквите сѫ отнети, но съ закона по аграрната реформа отнематъ и имотите на украинци, денационализиратъ ги, а дори и ги убиватъ.

Какво да кажемъ за нашите съседи — сърбите и ромънците. Ние всѣки денъ сме свидетели на

най-безчовѣчни изстѣж- ления

надъ македонското и добруджанско населенини.

Гарантираны били живота, имота и културните права на малцинствата, а въ Македония и Добруджа се избива населението — едни отъ славяните, а други отъ ромънци, които все за приятелство плачатъ.

До 1913 год. македонското население имаше 641 училища съ 1013 учители и 37,000 ученици, 761 черкви съ б. митрополити и 833 свещеници.

Днесъ

помень нѣма отъ тѣхъ.

Всички училища и черкви постърбиха.

Въ Добруджа българското население до ромънската оккупация имаше 239 училища съ 402 основни учители, 106 гимназиални и прогимназиални учители, 21,617 ученици, 57 читалища, 112 черкви и 126 свещеници.

Всичко дресь е заграбено и ромънзирано.

Тракия е напълно обезлюдена. Столиците хиляди бъжанци насилиствено изгонени отъ родината си или доброволно изселени. Това е още едно красноречиво доказателство за

отсѫтствие на всѣкакви гаранции отъ О. Н. по договорите за малцинствата и за политика на ония, които господствува и движатъ О. Н.

О. Н. ни наложи единъ договоръ съ Гърция за доброволното изселване, съ който се отчуждаватъ имотите, посега се на черкви, училища, монастири, дори и на гробищата. Въобще искатъ всичко да взематъ.

Но нека знаятъ

тия жестоки империалисти, които продаватъ и убиватъ цѣли народи, че тѣхните чувства и душа по родината не могатъ да изтръгнатъ съ нищо. (Бурни ржкоплескания).

Но какъ можете да очаквате нѣщо друго отъ това О. Н., което се направлява отъ Франция, Англия, Италия и Япония? Всички тѣ сѫ колониални и империалистички държави. Всички тѣ иматъ въ територии си малцинства и колониални народи, чито

човѣчки права газятъ и най-безчовѣчно експлоатиратъ.

Нека вземемъ за примѣръ Елзасъ и Лотарингия. Тамъ населението се борѣше едно време срещу германския цен-

трализъмъ, а днесъ срещу френския. Отдавна тѣ искатъ да се уреждатъ сами и издигатъ знамето на автономията. Презъ германския режимъ елзасци успѣха да се сдобиятъ съ една частична автономия, която днесъ френците премахнаха. И тѣ не преставатъ да водятъ борбата. Френската държава

инсцирира процеси,

за противодържавна измѣна, арестува водителите. Презъ декемврий 1927 г., 15 видни елзасци срещу Коледа бѣха хвърленi въ затвора. Между тѣхъ имаше медици, професори, художници, журналисти, свещеници и др. Презъ май 1928 г. се разгледа процеса и всички, съ изключение на четири, бѣха оправдани. Само четири души бѣха осъдени по на 8 месеца затворъ. Можете си представи страшното обвинение въ държавна измѣна, а 8 месеца затворъ! Явно личеше че обвинението бѣшескърпено,

за да се сандардиса духа

на населенето. Резултатътѣ, обаче бѣха обратни за френската власт. Защото въ края на Априлъ се произведоха за конодателните избори и Дръжкилинъ и професоръ Розе, макаръ че бѣха затворени за държавни измѣни, елзасци ги избраха за депутати и сѫда въ Колмаръ ги сѫди, като избрани елзаски народни представители.

А само въ Елзасъ ли? Сѫщото става въ Бретонъ, Фландря и Корсика.

Сѫщото става

въ Горния Адриатъ въ Италия съ немците и словенците, въ Полша съ немците, въ Югославия съ хървати, черногорци, далматинци и пр., въ Ромъния съ българи, унгарци, буловинци, украинци, бесарабци, евреи, турци и др. Сѫщото става въ всички колонии на империалистички държави, по всички материци на свѣта, кѫдето капитала се е загнѣздила и

изсмуква жизненитѣ сокове на народите срещу цената на най-безчовѣчни срѣдства на насилието и обезправянето.

Като знаемъ, че е така, че Англия, Франция, Италия и Япония, които сѫ пълни господари въ О. Н. и които налагатъ на всѣкѫде и въ себе си режима на насилието, експлоатацията и обезправяването на народите и като имаме предъ видъ десетъ годишното сѫществуване на О. Н., какъ може да вѣрваме на тоя институтъ, че той ще се яви въ защита на потиснатите народи? Това ще бѫде

едно велико заблуждение,

което неговите двигатели иматъ всички интересъ да го поддържатъ, за да се присипватъ народите, — да се затягатъ по-силно веригите на робството и денационализацията, за да изчезнатъ единъ денъ тия различия, както Мелъ Франко публично въ О. Н. теоритизираше, че договорите за покровителство на малцинствата трѣба да се схвашатъ като преходенъ режимъ до пълното претопяване на малцинствата отъ болшинствата.

При тѣй явно очертавнатъ разбириания и позиции на О. Н., противъ поробените и потиснатите народи, за настъпването на тѣхни естествени представители, не остава освенъ единъ путь — да работимъ за по-скорошното осъзнаване

за голѣмата опасность, която крие въ себе си О. Н. за унищожението на народностите, и знаеци голѣмата сила която представляватъ империалистите, които го движатъ и които разполагатъ съ капита- тала, съ всѣ земни и небесни сили, да се федерирате, да образувате срещу единния фронтъ на империализма въ лицето на О. Н.

Фронтъ на всички поти- снати народи

и да противопоставите количеството на масите — тѣхното съзнание и силата на духа. Самата сила въ времето е относителна. И нека се надѣваме, че победата ще бѫде тамъ кѫдето е количеството, кѫдето е съзнанието и бодрия духъ.

Народите

могатъ да се разбираятъ ако нѣма изкуствени прегради, които се поставятъ между тѣхъ и ако нѣма кой да разпалва въ тѣхъ страсти и шивонизъма, да ставатъ ордия въ ржетъ на империалистите да ги хвърлятъ въ кавги и обтегнатостъ и взаимноизтѣрбителна война, за да бѫдатъ по-лесно пригодими за икономическа експлоатация и политическо робство.

За това нѣ е издигаме лозунга на федерирането на всички потиснати народи, за образуване на единенъ фронтъ срещу днешното О. Н. Защото

ние искаме едно истинско О. Н. — такова което да се формира отъ представители на самите народи, а не отъ представители на правителствата и империалистите.

За това ние издигаме лозунга и за балканската федерация, заедно истинско разбирането между балканските народи — да престанатъ тия чужди подстrekателства, за омраза и взаимоунищоженія, а зачитайки своите национални, езикови и традиционни особености, разните народности на Балканите да си подадатъ ржка, да станзътъ господари на благата на своя трудъ, само стоятелно да разпореждатъ съ своята сѫдба, да се уреждатъ и устройватъ както искатъ

дружно да тръгнатъ въ пътя на културното развитие и прогрѣса на човѣчество. Тѣй както италиянци, френци и немци въ Швейцария и Съединените Щати, както множеството националности въ Русия даватъ доказателства, че могатъ да се тѣрпятъ, но могатъ въ името на единъ идеалъ да съживятъ и да се развиватъ тѣй нека и балканските народи, да си подадатъ ржка и да тръгнатъ въ пътя на мира и спокойното имъ развитие. Да тръгнеме въ тоя путь! Тѣй ние

ще респектираме

голѣмите импералисти и тѣхното О. Н. и ще пресечеме всички козни и домогвания, които застрашаватъ съ денационализация и унищожение на многомилионните потиснати народи. И азъ като работя въ пътя на федериацията на потиснатите народи, на балканските народи, азъ съмъ съ дълбокото убеждение и вѣра, че работя за свободата на моите измѣнени Родна Добруджа.

Речта на Дръжкилинъ Вичева бѣ изслушана съ напрегнато внимание и бурно аплодирана. Взе думата председателя на западните покрайнини г-нъ Стефановъ.

Предъ ентузиазираното събрание се яви и представителя на организацията на бежанцитѣ отъ западните покрайнини, гражданина

Ст. Стефановъ.

Посрещнатъ съ бурни ржкоплескания, развлънванъ той каза:

Драги братя,

Ржкоплесканията, съ които ме посрещнахте показватъ колко сѫ еднакви мислите ни и еднаква нуждата ни отъ единна борба. Азъ нѣма да кажа друго, освенъ това, да подчертая казаното отъ преждеворившите, за да туримъ началото на онай спасителна единна борба.

Драги братя,

Вчера тукъ въ тоя салонъ преди обѣдъ вие имахте събрание. Следъ обѣдъ ние имахме такова, и взехме резолюция противъ пиротската конференция. Това обстоятелство показва колко сѫ единни наши интереси. И въ Пиротъ и въ Женева нищо добро не се готви за насъ. И тамъ и тукъ, ние има да изживѣемъ само илюзии. Нищо добро не можемъ да очакваме, когато се задоволяватъ интересите на алчния сръбски и международенъ империализъмъ, предимно той на Англия.

Преди десетъ години подъ ехидния претекстъ на „стратегически съображения“, настъпватъ покрайнини се дадоха на Сърбия. Други, обаче, бѣха истинските съображения. Искаше се и се иска, да се унищож

Социалният състав на бежанците в България

Мнозина у насъ считатъ, че сът отпускането на тъй наречения „хуманитарен“ бежански заемъ, проблемата за бежанците, тъй актуелна следъ войната, е разрешена. И ние виждаме какъ тя слезе отъ публичната сцена.

Като че ли бе достатъчно на земедѣлиците бежанци, да се отпуснатъ по 20, 30—40 декара земя, често неизкоренена гора, за да престанатъ да се занимаватъ съ тѣхъ и обществениници, отговорни фактори, пъкъ и тѣхните собствени органи зации. И въ тѣхните конгреси и съюзини имъ органи ние ще срещнемъ цѣли тиради за нимаващи се съ хуманитарните намерения и принципи на О.Н., съ грижитъ за спасението на човечеството отъ большевизма, съ това, кой е большевикъ и да биде изхвърленъ отъ организацията и пр. и пр., но нито два реда за страшната безработица, която души бежанската, въ голямата си част наемно работничество, нито дума за страшната мизерия и израждането на които е подхвърлена тя, като експлоатирана отъ банковия и индустриски капиталъ за трупане на баснословни печалби отъ една страна и отъ друга, като бездомни бежанци захвърлени на произвола на сѫбдата далечъ отъ собствена стрѣха и роденъ край.

Между това, ето какво говори една статистика на отдѣлението за труда при Министерството на Търгов. Промиш. и Труда събрана набързо на 31. XII. 926 г.

Отъ всички 387,061 работници надничари заети въ земедѣлието, индустрията, занаятчи и търговията 110,028 сѫ бежанци, отъ които 85,390 или 22%, сѫ бежанци българи, а 24638 бежанци руси, арменци и др. Споредъ тази анкета отъ тия 387,061 работници 128,877 или 33% сѫ безъ работа. Отъ тия 128,877 безработни 58,119 сѫ български бежанци т. е. 66%, а 8257 руснаци и арменци бежанци.

Ако тѣзи цифри, споредъ признанието на самото отдѣ-

щеското и социалистическо робство, защото въ противъ случаи то ще отиде срещу себе си.

3. Че единственото средство за излизането отъ това тежко положение на националполитическо и социалистическо робство е въ общата единина и смела борба на етническия малцинства и всички поробени народи.

РЕШИ

1. Отхвърля каквато и да било възможност за разрешение въпроса за свободата на малцинствата отъ О. Н.

2. Настоящето заседание на О. Н. въ Женева не е осень последна диверсия на поробителите империалисти, съ която се цели отклонението на малцинствата отъ правия път на борбата имъ.

3. Високо издига знамето за разбирателство между националните малцинства и всички подтиснати народи за образуване общъ фронтъ срещу империалистическия поробител.

4. Федерирането на балканските народи е единствената гаранция за свободнъ животъ и развитие въ рамките на което ще биде осъществена свободата на Македония, Добруджа, Тракия, Западните покрайнини и останалите подтиснати народи.

ление на труда, далечъ не дава точното число бежанци заети въ производството, то се пакъ ясно посочватъ, че градината част отъ бежанията дира своята и тая на своето семейство прехрана въ наемничеството наедно съ българските работници.

Въ тѣзи данни не влизатъ работниците по транспорта, както и др. държавни служители, между които тоже има грамаденъ брой бежанци.

Пристанищните работници въ Русе, Варна, Бургас и др. минимумъ 60%, сѫ тоже бежанци. Но само данните ли? Ако идемъ въ тютюневото производство ние ще видимъ, че хиляди бежански деца и жени сухи и прогърбени работятъ срещу 15—20 лв. надница.

Ако още въ 1926 год., споредъ горните данни, е имало 58,119 души безработни бежанци, то при настъпилата въ последните години до днесъ стопанска и економическа криза въ страната числото на безработните се е увеличило до невероятна цифра.

Всредъ тая лютя зима идете въ бежанските квартали и вие ще видите, колко бежански семейства днесъ сѫ безъ заливъ хлѣбъ, облекло, въглища и др. необходимости,—резултатъ на безработицата, която души и бежанците.

Върху тая печална картина на съвременната жестока и груба действителност бежанските организации се страхуватъ да обелятъ зѣбъ, да подирятъ сѫдства за премахването на това социално зло. Напротивъ грижитъ имъ се свеждатъ до тамъ, че ако може да настанятъ на стражарска или дедективска служба нѣкой хулиганъ, съ задача да следи, кой „бунтува“ бежанците, като сподѣля тѣхните неволи и нещастия.

Това положение, обаче, не е единствено за всички. Има единъ земедѣлъци, който събрали въ организациите на бежанците, отъ гдѣто произтичатъ и опитватъ да се наложатъ патриотския характеръ на последните.

Социалниятъ съставъ на бежанците, тѣхните надежди и интереси опредѣлятъ и характера на тѣхните организации. А този характеръ безспорно не може да биде патриотски, а борчески националосвободителенъ, имащъ при сърдце и ежедневните борби и нужди на изнемогващата бежанция. Натъмъ трѣбва да бѣдътъ насочи усилията на честно мислящите борци

За бѣжанската мѣста

По рѣшение на столичния съвѣтъ върху постигнатото съгласие съ държавата, изпращането на разредените бѣжански мѣста ще се прави на общината, която ще издава и нотариални актове за собственостъ.

Добруджанци, презре-те бандитизма на XII конгресъ. Той е позоръ за националъ - освободителното добруджанско движение.

Какво се върши всредъ бѣжанците

Търгашество на ромънски агенти
(кореспонденция отъ граничната)

Братя Добруджанци,
Пазете се отъ плячкаджии. Миналаата 1928 година презъ септември се извърши окончателното оземяване на бежанци въ с. Емиръво. Оземлиха се и хора, които не подлежатъ и които закона не ги застъга, като тъ говци, занаятчи и паспортлии. Останаха неоземлени други бѣжанци съ всички закони права, защото сѫ гонени отъ хората на В.Д.Р.О. Секретаръ Бирника населото състави на инспектора Печевъ актъ по тоя случай, ала сѫдътъ му не е извѣстна.

Временно оземлените 15 души сѫ били изнасилени отъ хора на В.Д.Р.О. съ по 90—160 лв., като имъ обѣщаки да издѣлватъ, да ги оземлятъ окончателно. Възмутението съществува и съществува, както трѣбаше да се очаква, останаха безъ плодни и надеждитъ, които поробениятъ малцинства отпра-вяха къмъ представителите на империалистическите хищници, останаха суетни. Въпроса за малцинствата е отложенъ. Пакъ нови надежди и нови разочарования. Дали нѣкога поробениятъ малцинства до живѣятъ да чуятъ „благата вѣсть“ на това прословото О.Н.? Ето единъ въпросъ, който за-служава нашето внимание.

Преди всичко, въпросътъ за националните малцинства, по ради своето естество и обществено значение, ще продължава да сѫществува и нѣма да слезе отъ европейската сцена. Обаче да не си правимъ илюзии, че О. Н. ще разреши и ликвидира съ тоя въпросъ — тъкмо напротивъ — него-вата задача е да овѣковечи, понеже това сѫщото общество е създадено имено за пазене „мирните договори“, които хвърлиха десетки и стотици милиона народи — национални меньшинства и болшинства — въ робство и потисничество.

Каква е политиката на О. Н. по отношение националните малцинства въ Европа — това най-добре е характеризирано отъ английския министъръ на външните работи Чемберлейнъ и др. френски политически и обществени деятели като Бартелеми, бившъ френски депутатъ въ О. Н. и професоръ въ Сорбоната, които въ своите речи и статии винаги сѫ отричали не само правото на малцинствата да апелиратъ

Д. Маджаровъ

Съветъ на О. Н. и малцинството

Презъ мартенската сесия на съвета на О. Н. бѣ поставенъ за „разглеждане“ и въпроса за националните малцинства, които сѫ подложени на насилия, денационализиране и грабежъ отъ господствуващите нации въ всички страни, владетелки на национални малцинства, безъ изключение. Обаче, всички усилия, колкото и нерешителни и слаби да бѣха тѣ въ действителност, които се направиха въ Женева предъ О. Н., да се облечки сѫдбата на малцинствата, както трѣбаше да се очаква, останаха безъ плодни и надеждитъ, които по-

тробениятъ малцинства отпра-вяха къмъ представителите на империалистическите хищници, останаха суетни. Въпроса за малцинствата е отложенъ. Пакъ нови надежди и нови разочарования. Дали нѣкога поробениятъ малцинства до живѣятъ да чуятъ „благата вѣсть“ на това прословото О.Н.? Ето единъ въпросъ, който за-служава нашето внимание.

Преди всичко, въпросътъ за националните малцинства, по ради своето естество и обществено значение, ще продължава да сѫществува и нѣма да слезе отъ европейската сцена. Обаче да не си правимъ илюзии, че О. Н. ще разреши и ликвидира съ тия въпросъ — тъкмо напротивъ — него-вата задача е да овѣковечи, понеже това сѫщото общество е създадено имено за пазене „мирните договори“, които хвърлиха десетки и стотици милиона народи — национални меньшинства и болшинства — въ робство и потисничество.

Каква е политиката на О. Н. по отношение националните малцинства въ Европа — това най-добре е характеризирано отъ английския министъръ на външните работи Чемберлейнъ и др. френски политически и обществени деятели като Бартелеми, бившъ френски депутатъ въ О. Н. и професоръ въ Сорбоната, които въ своите речи и статии винаги сѫ отричали не само правото на малцинствата да апелиратъ

Другъ изходъ нѣма.

Чисто по социалъ-фашистки и въ пло-дни

Пловдивъ 5.III 1929 г.

Както съобщихме по-рано ордията на полицейския социалист и убиец тукъ въ града ни, искатъ да задържатъ управлението на д. вото въ рѣцѣ си. Малцинството сѫ обаче и виждатъ, че ние ще го вземемъ. А. Стояновъ разправя, че малцинството трѣбвало да се подчини на большинството, ама аршина е за противниците. За социалъ-фашистътъ болшинство значи трима и половина да сѫ всичко на всичко, но тѣ да държатъ управлението. Зеръ партийката имъ нѣма никакъ, да я засилятъ съ бѣжанците. Но тая последната, ако има да мрази нѣкого, то сѫ социалъ-претеделитъ.

Назначиха едно събрание. Извикаха секретаря на Изпълнителниятъ комитетъ, широкия социалистъ „Акционъ Булгария“, както го наричате вие, — едно дрънкало, гдѣто дрънчи на праздна куфалница.

Мжчи се да ни кандидисва несъ болшинството, че не били хубави тия работи, да вървимъ съ хюююматъ, че да сме съгласели да изберемъ хора, които социалъ-фашистътъ ни препоръчватъ.

Нашиятъ отговоръ бѣше, че съ полицейски социалисти, предатели и убийци ние не можемъ да работимъ. Ние аргати на широките социалисти не ставаме.

Разсырди се това брадато и глупаво момче и започна да се заканва, че щѣло да ни научи. Я, посмали манго! Той мисли, че ще ни уплаши. А бе да не ги протежира полицията, ние ще го изпратимъ, че горѣ да го харесатъ, ама какво да правимъ, нали сѫ полицейски социалисти!

Видяхъ, че нѣма да изльзатъ на глава, ами взехъ, че си назначиха петочленна комисия да управлява д. вото. Какво ще правишъ. Ама и това нѣма ги опере. Ще си паднатъ като гнили круши. Допълнително ще пиша.

Пловдивски бѣжанецъ.

Бел. Ред. Туй петочленни комисии по силата на кой членъ отъ устава се назначаватъ? Питамъ Изпълнителниятъ комитетъ. Какъвъ е тоя режимъ? Чисто по фашистки, че назначаватъ настоящето, събрания, конгреси... Ти не ги наричай социалъ-фашистъ а?

Четете „Св. Добруджо“

До единъ подъ

знамето на „Свободна Добруджа“

Въ единъ моментъ, когато съ пакта „Келогъ“ свѣтовните империалисти поставятъ войната вънъ отъ законите, тия ще империалисти подмолно работятъ за една нова свѣтова война, която ще биде стократно по-страшна отъ тая, на която ние бѣхме съвременици.

Економическите кризи, които душатъ победители и победени безмилостната експлоатация надъ трудящите се, до карани до просъшка тояга; бѣсния фашистки тероръ надъ националните малцинства — въ отговоръ на което се надигатъ националните революционни движения — всичко това поставя империалистите въ едно много деликатно и безизходно положение. И, за да откажатъ вниманието на негодующите маси, тѣ надаватъ вой срещу стремящите се къмъ свобода народи, обявявайки ги за болячики ордия и нарушители на мира, приематъ свещенъ походъ за потушаване на това негодуване. Кръвта въ Мароко, Сирия, Китай, Индия, Македония и Добруджа, а днес и въ Авганистанъ още не е засъхнала, а тия лицемъри говорятъ за „миръ и разбирателство“ между народите. Кога ще има миръ и братство между вълкът и агнето?

„Джентлеменска“ Англия, т.е. капиталистическиятъ „благородници“, тия фарисеи-евангелисти, на които всички кости съ обагренъ съ кръвта на хиляди жертви отъ колониите; тия „културтрегери“ на сифилисъ и алкохолъ, на туберкулоза и израждане иматъ тупето да лъгатъ сълзи за националните малцинства; да се поставятъ въ числото на тѣхни „приятели“, когато тѣ са митъ потискатъ милионни народи! Тоя коваренъ Албionъ — империалистическа Англия стои днес и начело на капиталистическото ОН и узаконява всички беззакония, вършили надъ националните малцинства, а нашите патриоти и социалъ-фашисти ни препоръчватъ да чакаме „търпеливо изгръващата справедливост“ отъ тамъ... Демагози!

Срещу Съветска-Русия, която стои като трънъ въ очите на свѣтовните империалисти, защото е единъ заразителъ както за работниците и селяните, така и за всички национални малцинства (тамъ, надъ сто народности днес говорятъ и учатъ на своя матеренъ езикъ — нека опровергатъ нѣкой това), а също така и за всички поробени народи, свѣтовните империалистически вълци, пакъ начело съ Англия, готови свещенна война, за да я унищожатъ. Тѣзи, които отъ войните излизатъ не само невредими, но съ наструпани стократно пъти по-вече богатства, подготвятъ новата касапница за народите. Всички балкански правителства съ ангажирани въ този походъ. Ние сме поставени предъ изненади. Нашите патриоти и социалъ-фашисти, като послушни ордия (както винаги) на малките и големите вълци-империалисти, ще искаятъ (тѣ работятъ въ това направление) да ни прикрепятъ къмъ тѣхните кървави колесници и да ни заведатъ на замължение.

Но, какво спечелихме ние добруджанци, македонци, тракийци и босилеградчани отъ трите последователни войни водени отъ болярския пра-

вителството? Печални придобивки: надъ сто хиляди жертви и нови поробвания: южна Добруджа и Босилеградско, а Тракия и Македония се освободиха отъ едни сатрапи, за да ги поробятъ други. Ето последиците отъ войните!

Е добре, като имаме това опасно положение предъ видъ, не трѣба ли да се запитаме: изъ кой пътъ ще трѣба да трѣгнемъ?

Добруджанци! Новата готвяща се война ще засегне не по-малко и насъ. Днешните „наши“ натрапени водачи отъ Изпълнителния комитетъ, начело съ социалъ-предателите съ послушни ордия на привържениците на военни лудории, на изтреблението на човѣчеството. Ние, не свободдаше добиетъ въ новата война, а нови жертви и още по-черно робство. Мрачна е атмосфера и настенена е тя съ барутъ. Страшна е тѣмата, въ която ни водятъ „нашиятъ“ умразни водачи отъ Изпълнителния полицейски комитетъ...

Но, още не е късно! Да се опомнимъ!

Всърѣдъ черната ноќь, на политico-обществения хоризонтъ блѣска пламъка на Дочовото сърдце и подъ разватъ знамена на „Свободна Добруджа“ и „Добруджанско Знаме“ нареденитъ честно мислящи добруджанци ществатъ съ непоколебима воля къмъ родната свобода...

Драги сънародници, „Свободна Добруджа“ и „Добруджанско Знаме“, върнатъ изразители на нашите страдания и стремления трѣба да бѫдатъ вдигани все по-високо всърѣдъ политическия мракъ и крепко държани въ ръцете на честно-мислящите борци! Това съзнатъ любими приятели и водачи!

Добруджанци, честно-мислящи синове на окъпаната въ кръвь родина отъ чокойската олигархия, презрете жалките социалъ-фашистки парцалъ въ „Добруджа“, който ни препоръчва примирение съ сатрапите, изхвърлете тѣхните ордия изъ дружествените ръководства и поставете ония, които следватъ пътя на Караджата и Доча, пътъ на „Свободна Добруджа“ и „Добруджанско Знаме“!

„Свободна Добруджа“ и „Добруджанско Знаме“ съ факли-ти на борците, освѣтляващи пътъ къмъ Родната свобода. Всичко друго е отъ лукаваго. Всичко друго съзнатъ инсинуации и клевети.

Опасността е изправена предъ насъ съ вторачени очи! Но, нека останатъ напразни усилията на Каниновци и Юдини, които доносничатъ съ единствената целъ, — за да спложватъ правила развой на добруджанското движение и по такъв начинъ косвено услужватъ на реакцията. Презрятъ всички мимолетни рахаати и наслади, пренесли въ жертва дори и живота си за дѣлото на Родната свобода, въпрѣки всички заплашвания, тормозъ, бой и убийства, както отъ страна на властта а така също и отъ страна на нейните ордия — шайките отъ В. Д. Р. О., снемете маската на лицемърите — патриоти, подайте ръка на падналите, влейте куражъ въ изплашениетъ. Събудете спящите и имъ посочете слънцето на свободата — федерацието на всички поробени народи.

Да живѣте съюза на поробените народи и всички потиснати! Да живѣте свободна и независима Добруджа, като равноправен членъ въ Балканската федерация.

Повече отколкото всички

Не били дедективи!

Социалъ-фашисткиятъ и детективскиятъ най-после влѣзе съ двата крака въ канцелярията на доказателства за своята отвратителна детективска спрѣмо добруджанското националъ-освободително движение.

Подалъ е заявление до министерството на Външните работи, отдѣлението социални грижи № 558 отъ 8 мартъ 1929 г. съ което донася, че „добротежанската младежка организация“ служела на комунистите и ревностно насаждала комунистически идеи всрѣдъ емиграцията и като прилагатъ два броя отъ външните работи да вземе актъ.

Подписали: председателъ Хар. Стефановъ и секретаръ П. Господиновъ.

Хараламби Стефановъ пом. учил. инспекторъ въ София е същия, който презъ дружбашко време бѣше най-вѣрното ордие на тогавашниятъ м-ръ на Външните работи А. Радоловъ въ гонението на селските учители недружбашки въ Бургаския окръгъ. Така че неговата сервиленъ и детективска слава е старъ занаятъ. Той не е добруджанецъ, а е отъ онъ центръ, където разиграватъ само мечки. Такава е и неговата култура.

П. Господиновъ е широкъ

социалистъ

редакторъ на широкосоциалъ

външните работи

и честъ

сеоснове „Акциуня Булгарска“ за да се бори съ чети и бандитизъмъ срѣщу „Акциуня Румянска“. Подъ тѣхната инспирация се нападна добричката гара, подъ тѣхната инспирация се обираше добруджанското население, изнасилаха се добруджанци, да имъ дадатъ пари, като се подлагаха на най-жестоки мъжения: скубене на бради, горене на гълъ дирникъ на зачеврени бакърени тави, изнасилаше на девойки и т. н. И съ сумитъ гуляеха и вакханалствуваха въ Варна и варненските села.

Ето тия съзнатъ герои, които и тогава и сега си оставатъ шпиони и дедективи, за да прикриятъ мръсните си престъпления.

Но едно писмо съ подобенъ характеръ подписано отъ председателя и секретаря на Изп. Комитетъ не може да бѫде безъ решение на самия Изпъл. Комитетъ, движението и дирижирани отъ социалъ-предател и убиецъ на българи въ Силистра и въ София и въ чиято канцелария се коватъ всички нечисти деяния срещу добруджанската младежъ и заслужили дейци, защото не желаятъ да впрегнатъ движението въ партията на керенцината, предателството и фашизма подъ фирмата на социалъ-демократи.

Конституционната догма е свободата на съвестта и сдружението въ една свободна демократическа страна. Следователно една заповѣдъ за разтуряне на добруджанската младежка националъ-освободителна организация, ако има такава е произволъ и противоконституционенъ актъ, и като такъв не е задължителенъ за никого.

Но самъ г. м-ръ председателя и м-ръ на външните работи г. Ляпчевъ, заяви на една добруджанска младежка депутатия, че подобна заповѣдъ не е подписала.

Противъ убийците и плачите

Получихме следната резолюция: „Цариградската просвѣтна група“ „Доброта“ на 8. III. свика събрание по поводъ на готовещите се нови убийства на дейци въ добруджанското движение Д-ръ П. Вичевъ и др. изнесено въ в. „Св. Доброта“ бр. 50, подготвяни отъ натрапения въ Шуменъ Изп. Ком. отъ социалъ-предателите съзнатъ и агенти на „Акциуня Булгарска“.

Решихме:

1. „Протестираме и осъждаме замислите на предателите и самозвания Изп. Ком. който разединява и цепи движението заради кариеристични цели;

2. „Групата е присъединена къмъ съюза въ чужбина и нѣма нищо общо съ предателите и агентите въ България.

3. „Апелираме къмъ добруджанци въ България да преразгледатъ социалъ-фашистката изпълнителенъ комитетъ. Да следваме пътя за свободата на Доброта посоченъ отъ Дочо, за който да дадеме и живота си.

4. „Заявяваме, че не сме получавали никакви писма отъ полиц. изпълн. комитетъ за съдействие, но и да получехме, добруджанци въ Турция ще погледнеме съ презрение къмъ убийците въ тоя комитетъ.

5. „Осъждаме убийците и плачите въ нашето движение

Тъй е въ сърдцата на всички честни добруджанци, които ще продължатъ дѣлото по пътя които сочеше Дочо.

Една светла народна вечеръ

Снощи — на 9 т. м. вечеръта дойдоха въ селото ни младежи отъ с. Арапларъ, Провадийско на брой 20 и подъ режисърството на

Сръшту изключването отъ конгреса

Печатаните резолюции противъ изключването съзмали социалфашистите и дедективите отъ Изп. Комитетъ. И тъй искатъ обяснения отъ д-вата. Мислятъ че ще ги уплашатъ, та да си отеглятъ резолюциите. Отговора е до стоянъ. Изпращатъ наново резолюциите покрити съ подписъ на добруджанци. Ето една такава.

РЕЗОЛЮЦИЯ

Днесъ 9 януари 1929 год. събранието на просветно благотворително д-во Добруджа въ с. Дживелъ, като изслуша отчета на делегатите отъ XII редовенъ конгресъ.

КОНСТАТИРА:

1. Че и Шуменския конгресъ не даде разрешение на живо интересуващите добруджанско движение въпроси.

2. Въ конгреса не се дало възможност за спокойна и обективна преценка на поставените на дневен редъ въпроси благодарение явното покровителство на всевъзможните неотговорни лица и групи докарани нарочно за конгреса отъ Рuse, Варна и другаде.

3. Съ избрания въсъз съзвът отъ 45 души се създава единъ тежъкъ апаратъ, негоденъ за нищо друго освенъ за калебалъкъ въ бъдещи конгреси, легналъ въ тежкъ на самитъ д-ва.

4. Че направените изключвания на известни дейци въ общото движение съ явно противостави и се явяватъ като твърде вредни за единството и правилниятъ развой на организацията.

5. Че съгласно окр. №876 отъ 27. X. 1918 год. (чл. 8 отъ устава) на И. К. делегатите на неотчетени д-ва не би тръбвало да се допускатъ въ конгреса и въпреки това имало е делегати отъ д-ва, които съ задължени съ по 20000 лв. сирече неотчетени, а съ били представени дори съ по-вече делегати.

Поради това дружеството реши:

1. Протестира противъ изключването извършено въ XII р. конгресъ и заявява, че съ всички сили ще брани единството на движението въ което има място за всички синове на Добруджа, безъ разлика на убеждение и мирогледъ и почвата на устава, като заявява още, че не признава това противоставяно изключване.

2. Изказва своето възмущение отъ начина отъ който съ се водили заседанията на конгреса, като по 6-7 точки отъ дневния редъ се е позволило едва по 10 минути дебати.

3. Дружеството заявява, че държайки за единството на общия съюзъ и редовното изпълнение на уставните задължения, то не се счита задължено да изпълнява безусловно всички решения на XII р. конгресъ и избрания отъ него Изпълнителенъ Комитетъ.

4. Издига високо своя гласъ на протестъ по противоставяно приемане делегатите на неотчетени дружества съ по 19000-20000 лева къмъ съюзъната каса и при това представени съ незаконно число делегати, въпреки повеленията на чл. 8 отъ устава и окръжно №876 отъ 28. X. 1928 год. на И. К.

5. Апелира къмъ всички дру-

жества Добруджа и добруджанска емиграция да запазятъ свое единство и спокойствие и отхвърлятъ всички противоставни решения и поематъ задужно борбата за свободата на родна Добруджа.

Настоящата резолюция да се изпрати на Изпълнителния Комитетъ, респективно въ Добруджа и копие на в. в. Свободна Добруджа, Добр. Знаме, Зададно Ехо, Македония и Тракия.

Председателъ: Р. Н. Токушевъ
Подпредседателъ: В. Петровъ
Секретарь-касиеръ: Г. Вълковъ
Съветници: Минчук Ганевъ, Минчо Димовъ.

Членове на Д-вото:

Р. Недѣлковъ, Василъ Петровъ, Георги Венковъ, М. Ганевъ, Минчо Димовъ, Василь М. Пеевъ, Георги Петровъ, Иванъ Стояновъ, Иванъ Тодоровъ, Христо Ст. Енчевъ, Р. Г. Чобановъ, Вълко Димитровъ, Еню Георгевъ, Злати Ивановъ, Стойчо Стояновъ, Стоянъ Петковъ, Руси Недѣлчевъ, Георги Дечевъ, Иванъ Златевъ, Иванъ Драгневъ, Георги Димовъ, Константинъ Ивановъ, Юр. Мариинъ, Руси Александровъ, Г. В. Терзиевъ, Добри Пеневъ, Димитъръ Мотовъ, Петъръ Ив. Кечевъ, Ив. К. Узуновъ, Димитъръ Стояновъ, Стефанъ Радански, Велю Петровъ, Кръстьо Юрановъ, Иванъ Ц. Ковачевъ, Маринъ Пенчевъ, Юранъ Иановъ, Денчо Георгевъ, Тодоръ Желевъ, Недѣлчо Геновъ, К. Котевъ, Пеню Мичевъ, Георги Николовъ, Георги Радевъ, Б. Георчевъ, Манчо Георчевъ, Георги Якимовъ.

РЕЗОЛЮЦИЯ

Днесъ на 7 февруари 1929 г. просветното-благотворително д-во „Добруджа“ въ с. Махмудий, Нови-Паарско, се събра на общо заседание и като изслуша доклада на делегата отъ XII и редовенъ конгресъ, който се състоя въ гр. Шуменъ, където съ станали неизвестности, противоставяно изключване, не се е давало думата на делегати за критикуване дейността на изпълнителния комитетъ, имало е зачакани за убийства, сочене на оржия и нанасане побой на добруджански делегати. Ние членовете не се съгласяваме съ решенията на конгреса и

РЕШАВАМЕ:

1. Протестираме противъ изключването на видни дейци на добруджанското движение — Д-ръ П. Вичевъ, както и на членовете на Управителния комитетъ на Д. М. С. Ст. Конаклиевъ, Ив. Георгиевъ, Дим. Ганевъ, Юрд. Механджиевъ, Дим. Мирчевъ, П. Тютюнджеевъ, Кир. Обретеновъ и др. е противоставено и се явява твърде вредна за единството и правилния развой на организацията.

2. Протестираме противъ бандитизма, варварщината отъ ренегатите за завладяване на конгреса.

3. Протестираме противъ увеличението броя на членовете на Висшия съветъ отъ 25 души на 45 души извършено съ целя за бъдещи конгреси, да си осигурятъ болшинство.

4. Протестираме противъ приемането на делегати на неотчетени д-ва и съ дългове, каквито съ русенското, варненското, софийското и др.

5. Протестираме и каниме всички организации въ България да се присъединятъ къмъ тая резолюция, за да поведемъ енергична борба противъ бандитизма, потисниците и се

освободимъ отъ тия социал-предатели. Тъй няма работи между насъ и въ нашите редове т. е. въ добруджанското движение. Нека се разбератъ и си отидатъ.

Извикваме съ високъ гласъ нека чуй народъ, че не търпимъ ние предатели, нещемъ ренегати, а искаме хора дейци, които съ заслужили славата на Дочо Михайловъ.

Да живеятъ неговия заветъ! Да живеятъ всички изключени и неговите привърженици! Да живеятъ свободна и независима Добруджа!

Отъ дружеството

РЕЗОЛЮЦИЯ-ПРОТЕСТЪ

Днесъ 17 февруари 1929 г. организационното събрание на Младежката добруджанска група — „Ст. Караджа“ въ гр. Шуменъ следъ като изслуша отчета на делегатите си на I-я редовенъ конгресъ на Д. М. С. и следъ като направи кратъкъ огледъ на създаденото след-конгресно положение

КОНСТАТИРА:

1. Че I-я редовенъ конгресъ на Д. М. С. макаръ и да бъ разрешенъ отъ министра на вътрешните работи, а също разрешенъ и разширенъ отъ шуменския окръженъ управител, по внушение отъ страна на известни лица изходящи изъ добруджанските срѣди, бълкорицанъ отъ полиция и по единъ най-бруталенъ начинъ разтуренъ.

2. Че „младежката конференция“, която бѣше нищо друго освенъ една сбирница на двамата познати „младежи“, състояла се ту въ салона на Популлярната банка, ту въ младежки и картиери, ту въ клуба на демократическия сговоръ, ту пъкъ въ салона на чит. „Ат. Михаилъ“, въпреки писменните съобщения съ които групите се поканваха да присъстватъ съ всичките си членове, бъ посетена отъ 7—8 души, слуги на В.Д.Р.О., фактъ който тѣ съ сами признаха. На тая „конференция на младежките групи“ думата бѣ право само на двама души, единия познатъ ренегатъ на добруджанската младеж, а другия младежъ съ дълга брада, които неизчѣрпателно и безъ прекъсване глаголствуваха и лееха крокодилски сълзи, въпреки осиротяванията отъ страна на добруджанската младеж.

3. Че изключването на най-заслужилия д-ръ П. Вичевъ, патриарха на добруджанското движение — Д-ръ П. Вичевъ, както и на членовете на Управителния комитетъ на Д. М. С. Ст. Конаклиевъ, Ив. Георгиевъ, Дим. Ганевъ, Юрд. Механджиевъ, Дим. Мирчевъ, П. Тютюнджеевъ, Кир. Обретеновъ и др. е противоставяно и създава твърде вървъко вървъко, че е на право пътъ и заявява на Асенъ Господиновъ, че съ забравили дълга си къмъ поробената родина.

Добруджанската младежъ въ гр. Шуменъ въ своя борчески стремежъ по изпълнение дълга си къмъ поробената родина, отправя още еднаждъ своего

презрение къмъ разколниците и „патриотите“, които за паница леща продаватъ свободата на родината и имъ извика: Стига! Добруджанската емиграция не ви ще! Идете си! Да крепне съюза на добруджанската младежъ! Да живеятъ единната борба на добр. емиграция! Напредъ, заедно съ всички потиснати, подъ знамето на Караджата, Ботевъ и Дочо!

Да живеятъ свободна и независима Добруджа!

Шарлатанийтъ и шантажъ на Социал-фашисткия Комитетъ

Д-ръ Брюнсъ, Д-ръ Аманде, Д-ръ Аберосъ и много още видни европейски общественици и журналисти и свърши добра работа, както той разбира, че тръбва да се работи. А Изпълн. Добр. Комитетъ шуми, като празно тенеке ту въ тоя, ту въ онзи вестникъ и най-цинично лже.

Но защото г. Трифоновъ замина, а Комитетъ остана само да лже и заблуждава добруджанци и обществото, защото такъвъ му е занаятъ, и да съска отъ злоба поради заминаването на Трифонова, секретаря му широкъ-социалистъ, който ходи съ своя патронъ социалъ-фашиста и убиецъ Ас. Господиновъ да иска суми отъ оногова, когото иначе най-много псува и той имъ отказа, за да не става българската делегация за смѣхъ и въ Женева, изпаднали въ истерия и излизатъ съ друго комюнике, въ в. „Дневникъ“ въ което съобщаватъ, че комитета немъл нищо общо съ заминаването на Трифонова, че той представлява самъ себе си и че не знае кой и отъ къде му се даватъ пари. Дипълъ добръ знае съ какви пари и защо замина Трифоновъ, който има такива голъми връзки въ Европа, ала на Изп. Комитетъ не удисва да го каже. И защото е така затова и редакцията на „Дневникъ“ уволни рапортъра който е станалъ проводникъ на тая мръсно скована инсинуация.

До каква мизерия изпадатъ хората на тоя Добр. Изпълн. Комитетъ, съ какъвъ моралъ съ, че да прокарятъ нѣкоя добра интрига въ нѣкой вестникъ отиватъ до тамъ, че злопостяватъ невинни хора, чито занаятъ е вестникарството и съ него се препитаватъ, само и само да постигнатъ най-долни цели. Но колко сериозно се занимава комитета и съ въпроса за малцинствата, който се сложи въ О. Н. на разглеждане, въ сесията му отъ 4 т. м., на което О. Н. Изпълн. комитетъ се кланя като на Господъ, се вижда отъ факта, че последния не се е отнесъл съ никакво искане за случая. Но като видѣха, че макед. комитетъ печати въ в. „Македония“ две свои изложения до О. Н. и изпрати своя председателъ, добруд. комитетъ излизаша пакъ съ комюнике въ нѣкой вестникъ отъ 10 и 11 III., че се е отнесъл и той до О. Н. съ искане. Дърата лъжа. Ние имаме въ „Добруджа“ органа на същия комитетъ отъ 26. II. и 6. III. и нито въ единъ отъ тѣхъ нѣма поменъ отъ подобно искане. Въ ежедневната преса обаче се алармира за тонковците.

Ала и столичната преса почна да не върва вече на социалъ-фашисткия комитетъ, защото заприлича на лъжливо очарвче. Тъй е то когато фалирали политики и разни кариери се домогватъ чрезъ националните организации, за да се работятъ и разполагатъ и догонватъ кариерата си.

Ако имать малко достойнство и малко доза отъ срамъ, биха се изправили предъ огледало и ще плюятъ до насита. София—Печатница „Съгласие“

Платете си абонамента